

10 september 2018
Documentnummer: 2018-040.238, ECP
Dossiernummer : K10613

Nummer 40/2018

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen ter vaststelling van de startnotitie Cultuur.

1. Samenvatting

In de Atlas voor gemeenten bezet de Provincie Groningen de eerste positie in de cultuurindex. Ook uit de evaluatie van ons beleid uit mei 2018 blijkt dat ons beleid aan de behoeften van het veld voorziet en de door ons geformuleerde strategische lijnen onderschreven worden. Onze culturele infrastructuur wordt hooggewaardeerd en ons cultuurbeleid van de afgelopen jaren werpt zijn vruchten af. De wereld verandert echter in een rap tempo en wij bewegen mee. Wij moeten anticiperen op het veranderende krachtenveld en dit maakt beleidswijzigingen noodzakelijk. Dit brengt echter ook verantwoordelijkheden met zich mee en maakt het noodzakelijk dat wij met ambitie invulling geven aan ons cultuurbeleid. Wij willen blijven investeren in onze culturele infrastructuur en ruimte maken om gezamenlijk met onze partners vorm te geven aan nieuwe ontwikkelingen. Volgend jaar stelt u het nieuwe strategisch beleidskader cultuur voor de periode 2021-2024 vast. Op basis van deze startnotitie geeft u op hoofdlijnen opdracht voor het opstellen van de kadernota cultuur 2021-2024.

Wij waarderen cultuur vanwege de intrinsieke en maatschappelijke waarde en de hoge kwaliteit van het culturele aanbod. In onze provincie wordt hier door vele instellingen, makers en vrijwilligers hard aan gewerkt. Wij hebben hier grote waardering voor en blijven daarom inzetten op ondersteuning en facilitering van het culturele veld.

Daarnaast levert cultuur een grote bijdrage aan andere sectoren zoals landbouw, (circulaire) economie, gezondheidszorg, toerisme en leefbaarheid. Cultuur is ook alles wat door de mens is gecreëerd en zegt daarom veel over onze identiteit. Een goed voorbeeld hiervan is ons erfgoed dat bijdraagt aan ons thuisgevoel. Onze integrale aanpak van landschap, (gebouwd) erfgoed en ruimte via de opgave Erfgoed Ruimtelijke Kwaliteit en Landschap draagt bij aan de leefbaarheid en het bewaken van de kwaliteit van onze leefomgeving. Dit van groot belang, met name in het aardbevingsgebied.

Wij staan echter nog voor een aantal grote uitdagingen:

- In de regio is een zeer ijle culturele infrastructuur en is er op sommige plaatsen een zeer beperkt aanbod.
- De culturele sector is nog steeds kwetsbaar. In januari 2016 hebben de SER en de Raad voor Cultuur (RvC) geconcludeerd dat de arbeidsmarktsituatie van veel werkenden in de culturele en creatieve sector zorgwekkend is. Wij onderzoeken in de kadernota op welke wijze we invulling kunnen geven aan de Fair Practice Code in de nieuwe cultuurnotaperiode.
- De ligging van Groningen maakt het noodzakelijk dat wij een complete infrastructuur in stand houden.

2. Doel en wettelijke grondslag

Volgend jaar stelt u het nieuwe strategisch beleidskader cultuur voor de periode 2021-2024 vast. In september heeft u van ons de procedurebrief over het gehele cultuurnotaproces ontvangen samen met de evaluatie van BMC over het eerste deel van de cultuurnotaperiode 2017-2020. Zoals ook in de procedurebrief aangegeven beschrijven wij in deze startnotitie de beleidskeuzes voor de nieuwe periode mede op basis van de evaluatie. Met het vaststellen van deze startnotitie geeft u tevens opdracht aan ons om het strategisch beleidskader cultuur in afstemming met het veld en samenwerkingspartners op te stellen.

3. Procesbeschrijving en planning

In onze procedurebrief die u in september 2018 heeft ontvangen hebben wij voor u de totstandkomingsprocedure voor het provinciaal cultuurbeleid voor de periode 2021-2024 geschetst. In het provinciale cultuurbeleid hanteren wij momenteel een vierjaarlijkse cyclus. Het huidige strategisch beleidskader cultuur en uitvoeringsprogramma cultuur loopt tot en met 2020. Met onze procedure sluiten wij aan bij het landelijke cultuurbeleid, het cultuurbeleid van onze samenwerkingspartners in 'We the North' en van de gemeente Groningen. Bovendien nemen wij deze keer extra tijd om het proces met de heringedeelde gemeenten goed vorm te geven.

4. Begroting

Aan de totstandkoming van het Strategisch Beleidskader Cultuur en het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024 zijn kosten verbonden. Deze kosten worden gemaakt in de periode 2018-2020. Wij brengen deze kosten ten laste van de cultuurmiddelen in het uitvoeringsprogramma Cultuur 2017-2020.

5. Inspraak/participatie

Uiteraard betrekken wij de culturele instellingen bij de totstandkoming van het strategisch beleidskader cultuur. Tijdens de regiobijeenkomsten die wij in mei 2018 hebben georganiseerd voor de tussenevaluatie hebben we uitgebreid met het culturele veld gesproken en zijn wij ook alvast in gesprek gegaan over de nieuwe beleidsperiode. Wij organiseren tijdens de hele aanloopperiode naar de nieuwe nota bijeenkomsten om het veld en onze partners te consulteren. Ook zullen wij het veld regelmatig digitaal informeren. Na vaststelling van het (ontwerp) Strategisch Beleidskader Cultuur in ons college vindt de inspraakperiode plaats. Dit is de gelegenheid voor het culturele veld om een inhoudelijke reactie te geven op het beleidskader. Wij verlengen de inspraakperiode tot 6 weken in verband met de zomerperiode. De inspraakreacties verwerken wij bij het opstellen van het definitief kader en leggen wij in het najaar van 2019 aan u voor.

6. Nadere toelichting

Tijdens de behandeling van de kadernota cultuur 2017-2020 heeft u een motie ingediend waarin u aan ons hebt verzocht om een evaluatiemoment in te bouwen in het proces van het Strategisch Beleidskader Cultuur 2017-2020, gericht op toetsing van de kaders en op aanbevelingen voor de toekomst. Deze evaluatie hebben wij laten uitvoeren door BMC en hebben wij ter kennisgeving aan u voorgelegd. BMC geeft aan dat het strategisch beleidskader cultuur 2017-2020 goed functioneert en zeker als richtinggevend geldt. Naar aanleiding van de evaluatie en de ontwikkelingen in het cultuurbeleid hebben wij een aantal beleidsvoornemens geformuleerd die wij ter vaststelling aan u voorleggen. Dit werken wij vervolgens in de kadernota verder uit.

a. Versterken regio

Wij blijven inzetten op het vinden van een goede balans tussen de aansluiting bij het landelijke kunst en cultuurbeleid en het versterken van de ijle infrastructuur in de regio. Wij vinden het van groot belang om cultuur in de regio te versterken en willen hiervoor de volgende beleidsinstrumenten inzetten:

- Wij zetten samen gezamenlijk met de gemeenten in op versterking van de infrastructuur.
- Wij volgen de ervaringen met het net gestarte gastconservatorschap en onderzoeken een eventueel vervolg. Dit jaar hebben wij een gastconservator benoemd die als opdracht heeft gekregen om de culturele infrastructuur in de regio te versterken en amateurs en professionals met elkaar te verbinden. Op plekken in de provincie waar weinig cultuuraanbod is worden vervolgens verschillende activiteiten georganiseerd. De gastconservator betreft hierbij de instellingen, gemeenten en mensen uit het gebied.
- Wij continueren de opdracht aan de pijlers om meer activiteiten te ontwikkelen in de regio en zorgen voor een flexibel werkbudget.

b. Minder bureaucratisering

Zowel vanuit het culturele veld als vanuit uw Staten hebben wij de oproep ontvangen om de administratieve lastendruk voor instellingen te verminderen. In onze vorige nota hebben wij hierin grote stappen gezet door de aanvraagprocedure volledig gezamenlijk met de gemeente Groningen op te zetten. Instellingen ervaren hiernaast de vierjarige beleidscyclus als een grote last. Er is behoefte aan meer stabiliteit in het proces en aan een langere periode van financiële zekerheid

voor het veld. Wij willen verdere stappen zetten om de instellingen te ontlasten. Wij stellen daarom voor de volgende beleidsperioden (2021-2024 en verder) het volgende voor:

- Wij handhaven de cultuurnotaperiode op 4 jaar.
- Na vier jaar ontwikkelen wij geen compleet nieuw beleidskader maar herijken wij het kader. Deze passen wij beperkt aan bijvoorbeeld naar aanleiding van gewijzigd rijksbeleid, onvoorziene ontwikkelingen of wensen vanuit uw Staten.
- Wij verlengen de subsidieverleningen voor de cultuurpijlers, steunfuncties en de eventueel te vormen regionale infrastructuur naar 8 jaar. Hierdoor wordt de administratieve last voor deze instellingen beperkt. Het gaat hier dan om onze belangrijkste instellingen zoals het Groninger Museum waarbij eigenlijk geen discussie is over de noodzaak van subsidie. Vanzelfsprekend worden deze instellingen goed gemonitord in onze P&C cyclus en vindt er geregeld overleg over het beleid plaats. De aanvraag voor de cultuurnota vindt echter nog maar 1 keer in de 8 jaar plaats.
- Wij maken met alle instellingen afspraken over wat wij verwachten voor onze subsidie. Wij werken hierin op basis van vertrouwen. Bij kleinere instellingen vereenvoudigen wij verantwoordingsprocedures.
- De Kunstraad en overheden toetsen op basis van de resultaten van de afgelopen cultuurperiode of instellingen voldaan hebben aan de gemaakte afspraken. Bij slechte resultaten wordt de subsidie aangepast of stopgezet.
- De herijkte kadernota is wel de basis voor een nieuw uitvoeringsprogramma (2025-2028).
- Wij zorgen voor een groter flexibel budget in het uitvoeringsprogramma zodat er wel ruimte blijft voor vernieuwing en bijsturing.
- Na acht jaar (periode 2029-2032) stellen wij een nieuw beleidskader op met een uitgebreide beoordelingscyclus.

Bovenstaande procedure wordt eveneens ter vaststelling voorgelegd aan de raad van de gemeente Groningen zodat wij een vrijwel volledig gezamenlijk proces hebben. In tegenstelling tot de vorige cultuurnotaperiode worden de kadernota's nu ook gelijktijdig vastgesteld.

c. Provinciale infrastructuur

In ons huidige Uitvoeringsprogramma Cultuur hebben wij naast de uitvoerende en steuninstellingen cultuurpijlers benoemd. Dit zijn onze toonaangevende instellingen die de onmisbare stutten zijn voor de provinciale infrastructuur en de infrastructuur van Noord-Nederland. De instellingen zetten zich ook in voor de regio maar zijn met name gevestigd in de stad. Uit de evaluatie kwam het idee voor erfgoedpijlers in de regio naar voren. Wij willen in samenspraak met de nieuwe gemeenten, een aantal sterke erfgoedinstellingen de verantwoordelijkheid geven voor hun regio. Wij willen de mogelijkheden onderzoeken voor het vormgeven van een Provinciale Culturele Infrastructuur in samenhang met onze steunfuncties en cultuurpijlers en dit verder uitwerken in de kadernota cultuur.

8. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Wirdum, 10 september 2018.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Behandeld door : J.E.D. van der Broek

Telefoonnummer : 050-316 4366

e-mail : J.e.d.vander.broek@provinciegroningen.nl

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 10 september 2018, 2018-040.238, ECP;

Besluiten:

De als bijlage bij dit besluit gevoegde startnotitie voor het strategische beleidskader cultuur voor de periode 2021-2024 (kenmerk 2018-060.344) vast te stellen, inclusief de volgende beleidsvoornemens:

- Inzetten op een meer duurzame culturele verbinding tussen stad en ommeland.
- Het onderzoeken van de mogelijkheden van de vorming van een Provinciale Culturele Infrastructuur.
- De nieuwe procedure voor de totstandkoming van de cultuurnota voor de volgende beleidsperioden (2021-2024 en verder) vaststellen.

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.

Bijlagen bij de voordracht

Startnotitie kadernota cultuur 2021-2024, doc.nr. 2018-060344.